

Oppdragsbrev fra Buskerud fylkeskommune til Siva 2025

1. Overordnede mål og føringer

Buskerud fylkeskommune skal i samsvar med Meld. St. 6 (2018-2019) *Oppgaver til nye regioner*, avklare regionale utfordringer innen næringsutvikling, sette retning for utviklingen, mobilisere og samordne aktører for å realisere politiske målsettinger. Buskerud fylkeskommune vedtok Regional planstrategi 2024-2027 – Med hjerte for Buskerud, den 23. oktober 2024. Føringerne og prioriteringene i dette strategiske dokumentet vil gjelde inntil Buskerudplanen foreligger. Strategien inneholder tre politiske utviklingsmål, hvor det innen hvert av de tre målene skal jobbes målrettet med regionale samfunnsoppdrag. En slik tilnærming gjør at vi beskriver et ønsket fremtidsbilde for Buskerud – og peker på behov for endring, og endringens retning og omfang.

De tre politiske utviklingsmålene:

- Buskerud er et inkluderende samfunn der alle deltar og bidrar aktivt
- Buskerud lykkes med omstilling og verdiskaping
- Buskerud forvalter sine natur- og kulturverdier i et generasjonsperspektiv

I dette oppdragsbrevet bes Siva om å sørge for at programoperatørene i Buskerud bidrar til å nå de politiske målene og særskilt målet om at Buskerud skal lykkes med omstilling og verdiskaping. Utviklingen skal følges opp blant annet ved å se på:

- Verdiskaping og produktivitet i næringslivet
- Sysselsettingsgrad
- Andel bedrifter som oppgir mangel på kompetanse
- Næringsaktørers tilgang til fornybar energi

FNs 17 bærekraftsmål er førende for alt arbeid med samfunnsutvikling og næringsutvikling i Buskerud og Siva bes om å vektlegge disse målene i sitt oppdrag til aktørene i programmene.

Fylkeskommunens ansvar er også å bidra til at flere innvandrere får tilgang til arbeidsmarkedet og mulighet til å etablere egne virksomheter, og det er også et mål for Buskerud fylkeskommune at det finnes tilbud for bedrifter i hele geografien i Buskerud fylke.

«Mulighetsrommet for Vikens næringsliv i etterkant av korona» med tilhørende notat «Oppdatering av Vikens næringsøkonomiske mulighetsrom» er fremoverskuende og gir tydelige anbefalinger i et 10-15 års perspektiv for kommuneregionene i Buskerud. Det er satt i gang et samarbeid på enkelte av områdene og Buskerud fylkeskommune ønsker å fortsette dialogen om oppfølging av disse områdene. Buskerud fylkeskommune ønsker også at Siva bidrar til at Siva-operatørene stimulerer næringslivet til å gripe tak i spesielt disse utvalgte mulighetsrommene:

- Det grønne skiftet
- Helseindustri
- Utvikling av IKT nisjer
- Automatisering og robotisering i industrien
- Utvikling av reiselivsnæringen
- Verdiskapingsvekst innen skjermede næringer

«Målrettede samfunnsoppdrag» eller Missions, gir en ny tilnærming til innovasjonspolitikken. Vår tids store samfunnsutfordringer krever målrettet, tverrsektoriell innsats for å lykkes og disse vil være sentrale områder for samarbeid mellom Buskerud fylkeskommunen, Siva og Innovasjon Norge. Dette vil foregå nasjonalt, gjennom nasjonal samhandlingsmodell, men også gjennom regionalt samarbeid. Buskerud fylkeskommune ønsker at Siva er med i det regionale arbeidet med store samfunnsoppdrag «missions» særlig innenfor grønn omstilling, sirkulærøkonomi og digitalisering. Gjennom Regional samhandlingsmodell (firepartsavtale) for Buskerud av 19.11.2024 er Siva del av styringsgruppen for spissede samfunnsoppdrag i Buskerud.

Stortingsmeldinger og andre statlige føringer gjelder for oppdrag til Siva, slik de gjelder for Buskerud fylkeskommune. Fylkeskommune ber Siva hensynta de nevnte områdene gjennom sin programaktivitet i Buskerud. Buskerud har en høy andel distriktskommuner dette er særs relevant for.

2. Fylkeskommunens oppdrag til Siva over kapittel 553 post 61 for 2025

Buskerud fylkeskommune gir Siva i oppdrag å administrere og gjennomføre Næringshageprogrammet og inkubasjonsprogrammet i 2025. Fylkeskommunen har vedtatt å gjennomføre administrativt arbeid med oppdragsbrevene til Siva og Innovasjon Norge, samt styringsdialog, uten vederlag på kroner 100 000 som er tildelt til fylket av KDD. Alle midler over post 553.61 går derfor uavkortet til Siva og Innovasjon Norge.

Oppdraget er basert på Forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler, FOR-2018-05- 23-747 og Retningslinjer for kap. 553, post 61 over Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett – mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling (gjeldende fra 1. januar 2025). Hensikten med post 61 er å bidra til næringsutvikling, verdiskaping og attraktive arbeidsmarkeder i regioner og distrikt gjennom innsats tilpasset regionale muligheter og utfordringer. Målet for midlene som følger posten er å mobilisere virksomheter til innovasjon og bidra til verdiskaping og sysselsetting og nyskaping i regionene. Videre skal de bidra til å utløse ny aktivitet i næringslivet i distriktsområdene som ikke blir ivaretatt gjennom nasjonale virkemidler. Midlene skal og bidra til grønn omstilling av næringslivet i regionene og distriktene.

Overføring fra Buskerud fylkeskommune til Siva i 2025

Samlet overføring fra Buskerud fylkeskommune til Siva til det nye inkubasjonsprogrammet og det nye næringshageprogrammet er 10 400 kroner for 2025, som vedtatt av Hovedutvalg for næring og innovasjon i Buskerud i sak PS 46/2024. Programmet inkluderer en differensiert tilskuddsmodell som belønner de miljøene med størst potensial og god måloppnåelse. Innplasseringen for Buskerud i 2025 er basert på Sivas forslag til innplassering i de differensierte tilskuddsmodellene.

Innplassering i differensiert tilskuddsmodell baseres på følgende kriterier for inkubatorene:

- Aktivitet (antall bedrifter i inkubasjon, dynamikk i bedriftsporteføljen, bruk av innovasjonsstøtte (art. 28) og henvisning av bedrifter til øvrige aktører i virkemiddelapparatet)
- Måloppnåelse (i hvilken grad inkubatoren når sine egne målsettinger for programaktiviteten)
- Kundetilfredshet og addisjonalitet (hvor tilfreds bedriftene er med inkubatoren og hvilken addisjonalitet inkubatoren har for bedriftenes utvikling)
- Programutførelse (hvordan leverer inkubatoren som programoperatør; herunder inkubatorens leveranser knyttet til programmets mål og formål, inkubatorens virksomhet og inkubatorens arbeid med bedrifter)

- Bærekraft (i hvilken utstrekning inkubatoren og bedriftene leverer på bærekraft i bred forstand)
- Eksport og internasjonalisering (fokus på markedsutvidelser med tanke på økt eksport og internasjonalisering)
- Økonomisk vekst i bedriftene (andel bedrifter som opplever vekst i omsetning og/eller verdiskaping)

Innplassering første år i program baseres på søknad. Opptak underveis i programperioden og innplassering skjer gjennom forprosjekter.

Innplassering i differensiert tilskuddsmodell baseres på følgende kriterier for næringshagene:

- Aktivitet (antall målbedrifter, dynamikk i målbedriftsporteføljen), bruk av innovasjonsstøtte (art. 28) og henvisning av målbedrifter til øvrige aktører i virkemiddelapparatet)
- Måloppnåelse (i hvilken grad næringshagen når sine egne målsettinger for programaktiviteten)
- Kundetilfredshet og addisjonalitet (hvor tilfreds bedriftene er med næringshagen og hvilken addisjonalitet næringshagen har for bedriftenes utvikling)
- Programutførelse (hvordan leverer næringshagen som programoperatør; herunder næringshagens leveranser knyttet til programmets mål og formål, næringshagens virksomhet og næringshagens arbeid med målbedrifter)
- Bærekraft (i hvilken utstrekning næringshagen og målbedriftene leverer på bærekraft i bred forstand)
- Eksport og internasjonalisering (fokus på markedsutvidelser med tanke på økt eksport og internasjonalisering)
- Økonomisk vekst i bedriftene (andel målbedrifter som opplever vekst i omsetning og/eller verdiskaping)

Midlene skal tildeles Siva operatørene i Buskerud, som har ansvaret for å gjennomføre programaktiviteten i Buskerud.

Operatørene er tildelt følgende nivåer etter differensieringsmodellen:

Inkubasjonsprogrammet:

Kongsberg innovasjon kroner 4 200 000

Mer innovasjon kroner 1 800 000

Totalt kroner 6 000 000

Næringshageprogrammet:

Hallingdal næringshage kroner 2 200 000

Buskerud næringshage kroner 2 200 000

Totalt kroner 4 400 000

Totalt tildeles kroner 10 400 000 til Sivas programvirksomhet i Buskerud fylkeskommune.

a) Mål og prioriteringer for post 61

Det er viktig for Buskerud fylkeskommune at Siva-operatørene er med på å adressere de politiske utviklingsmålene for fylket, samt viderefører arbeidet med de fem trendene fra som Menon

identifiserte i Viken tiden, men som fortsatt er gjeldende også for Buskerud. Disse er:

- Det grønne skiftet
- Norge etter oljen
- Digitalisering
- Globalisering og endring i globale handelsmønstre
- Demografiske endringer

De overordnede føringene i kap. 1 legger grunnlag for de regionale føringene og prioriteringen i Buskerud fylkeskommunes oppdrag til Siva. Som nevnt skal FNs 17 bærekraftsmål samt det grønne skiftet, sirkulærøkonomi, digitalisering og integrering i næringslivet vektlegges i det videre oppdraget til aktørene i programmene. Det er viktig at det finnes tilbud for bedrifter i hele geografien i Buskerud fylke, og Siva bes om å hensynta dette i sin programaktivitet i Buskerud. Det er også ønskelig å vite hvor bedriftene i programmene blir henvist fra. Nærmere om hvordan de regionale føringene følges opp beskrives i kap. 6.

b) Inkubasjonsprogrammet

Sivas oppgave er å bidra til at programoperatørene utvikles til relevante og sterke inkubatorer for industri og næringsliv. Hovedmålsettingen med inkubasjonsprogrammet er økt nasjonal verdiskaping gjennom effektivt å identifisere, kommersialisere og videreutvikle innovative ideer til nye vekstbedrifter, og utløse vekst i etablerte virksomheter. Programmet har følgende mål;

- Effektivt og relevant virkemiddel for vekstbedrifter i Norge
- Utvikle relevante økosystemer for vekstbedrifter i Norge
- Bidra til økte synergier mellom relevante virkemidler
- Bidra til å skalere flere bedrifter i Norge
- Bidra til at flere bedrifter når internasjonale markeder

Programmet med oppstart i 2023 har økt fokus på bærekraft, forsterket kobling mot FoU, digitalisering og industriutvikling, økt fokus på kompetanseutvikling, samt henvisningskompetanse og samspill med andre virkemidler som vil være et verktøy i bedriftenes omstillings- og utviklingsarbeid.

Inkubasjonsprogrammet har to målgrupper:

- 1) Sterke innovasjonsmiljø som har en sentral rolle i det regionale økosystemet, bidrar aktivt i det nasjonale økosystemet og hvor inkubasjon er en vesentlig aktivitet.
- 2) Innovative ideer og bedrifter med internasjonalt eller nasjonalt vekstpotensial.

Midlene til og aktiviteten hos operatørene defineres i følgende to kategorier:

- Innovasjonsstøtte til små og mellomstore bedrifter (80% på artikkel 28 i EUs gruppeunntaksforordning) som inkubatoren skal bruke på rabatterte innovasjonstjenester til små og mellomstore bedrifter som er tatt opp i inkubasjonsprogrammet.
- Støtte utenom statsstøtteregulverket (20%) som skal dekke kostnader knyttet til administrasjon og gjennomføring av inkubasjonsprogrammet. I dette inngår for eksempel innlemmelse av deltakere i programmet, rapporteringsforpliktelser, prosjektledelse, profilering og markedsføring, organisering av opplæring mv.

Måloppnåelse og de regionale føringene for inkubatorene

Kriterier for måloppnåelse:

- verdiskapings- og omsetningsvekst i bedriftene som er knyttet til inkubatorene.

Aktivitetsindikatorer:

- sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons- og gjennomføringskostnader

Indikatorer for bærekraft:

- antall kompetansehevende tiltak (både for ansatte i inkubatoren og for bedriftene)
- andel bedrifter som har bærekraft som en sentral del av forretningsmodellen sin
- andel bedrifter som har digitalisering som en sentral del av forretningsmodellen sin
- andel bedrifter som har hatt økning i SRL-skalaen (Sustainable Readiness Level)
- andel bedrifter som svarer opp på minst ett av seks miljømål i taksonomien
- andel bedrifter med kvinnelig ledelse

For å støtte opp under de regionale føringene skal det i oppdraget til operatørene legges vekt på å støtte bedrifter som bidrar positivt innenfor følgende temaer:

- det grønne skiftet
- sirkulærøkonomi
- digitalisering i næringslivet
- integrering

c) Næringshageprogrammet

Målet for næringshageprogrammet er å bidra til økt verdiskaping basert på regionale fortrinn, gjennom å legge til rette for utvikling av bærekraftige og omstillingsdyktige bedrifter. Aktiviteten skal skje i områder med svak eller ensidig næringsstruktur, fortrinnsvis innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte.

Programmet har økt fokus på bærekraft, forsterket kobling mot FoU, digitalisering og industriutvikling, økt fokus på kompetanseutvikling, samt henvisningskompetanse og samspill med andre virkemidler som vil være et verktøy i bedriftenes omstillings- og utviklingsarbeid.

Målgruppen er små og mellomstore bedrifter og nyetableringer, primært i distriktene, med evne og vilje til omstilling og vekst.

Midlene til og aktiviteten hos operatørene defineres i følgende to kategorier:

- Innovasjonsstøtte til små og mellomstore bedrifter (75% på artikkel 28 i EUs gruppeunntaksforordning) som næringshagen skal bruke på rabatterte innovasjonstjenester til små og mellomstore bedrifter som er tatt opp som målbedrifter i næringshageprogrammet.
- Støtte utenom statsstøttereguleringen (25%) som skal dekke kostnader knyttet til administrasjon og gjennomføring av næringshageprogrammet. I dette inngår for eksempel innlemmelse av deltakere i programmet, rapporteringsforpliktelser, prosjektledelse, profilering og markedsføring av næringshagen, organisering av opplæring mv.

Måloppnåelse og de regionale føringene for næringshagene

Kriterier for måloppnåelse:

- Vekst i omsetning, verdiskaping og sysselsetting i bedrifter som mottar støtte gjennom næringshageprogrammet.

Aktivitetsindikatorer:

- Sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons- og gjennomføringskostnader
- Antall målbedrifter innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte

Indikatorer for bærekraft:

- antall kompetansehevende tiltak (for ansatte i næringshagen og for bedriftene)
- andel målbedrifter som har bærekraft som en sentral del av forretningsmodellen sin
- andel målbedrifter som har digitalisering som en sentral del av forretningsmodellen sin
- andel målbedrifter som har hatt økning i SRL-skalaen (Societal Readiness Level)
- andel målbedrifter som svarer opp på minst ett av seks miljømål i taksonomien
- andel målbedrifter med kvinnelig ledelse

For å støtte opp under de regionale føringene skal det i oppdraget til operatørene legges vekt på å støtte bedrifter som bidrar positivt innenfor følgende temaer:

- det grønne skiftet
- sirkulærøkonomi
- digitalisering i næringslivet
- integrering

d) Administrasjons- og gjennomføringskostnader

Midler til administrasjon og gjennomføring av oppdraget finansieres av Kommunal- og distriktsdepartementets overføring til Siva på kap. 553.61, på vegne av fylkeskommunene. Kommunal- og distriktsdepartementet overfører i 2025 kroner 19 778 000 til administrasjon og gjennomføring av alle de regionale oppdragene til Siva over kap.553, post 61.

Ved risiko for at faktiske administrasjons- og gjennomføringskostnader vil overstige beregnet ressursbruk, skal Siva varsle fylkeskommunene om dette. Eventuell overstigende ressursbruk til formålet skal avklares med fylkeskommunene og legges til neste års administrasjons- og gjennomføringskostnader. Dersom Siva har ubrukte midler til administrasjon og gjennomføring ved årets slutt, overføres dette til neste års oppdrag.

e) Særskilte oppdrag

Hovedutvalg for næring og innovasjon vedtok 27.11.2024 å gi Siva et særskilt regionalt oppdrag gjennom et forprosjekt, for kartlegging av mulig etablering av en Siva inkubator i Drammensregionen. Kroner 150 000 er avsatt til forprosjektet. Midlene utbetales direkte til Siva, som har en egen modell for å gjennomføre et slikt forprosjekt.

Kartleggingen skal avdekke modenhet i forhold til å etablere en Siva inkubator, evt. vurdere en endring i geografisk nedslagsfelt til eksisterende Siva operatører. Forprosjektet skal ferdigstilles innen 1. juni 2025.

3. Fylkeskommunens oppdrag til Siva med midler fra tidligere 60-poster under programkategori 13.50 for 2025

Vurderes ikke for Buskerud da det ikke er gjenstående midler fra tidligere 60-poster under programkategori 13.50.

4. Fylkeskommunens oppdrag til Siva med egne midler for 2025

Buskerud fylkeskommune gir ikke oppdrag med egne midler på næringshage- eller inkubasjonsprogrammet for 2025.

5. Styling, koordinering og samhandling

Avdelingsdirektør og seksjonsleder, samt administrasjonen deltar.

Styringsdialog

Buskerud fylkeskommune ønsker dialog med Siva om oppfølging av utviklingsområder for Buskerudoperatørene, koordinering av aktivitetene for 2025, samt eventuelle planer for kompetanseheving innenfor spesifikke fagområder. Det er også ønskelig med dialog om hvordan Buskerudoperatørene kan styrkes spesifikt med tanke på å adressere målene i regional planstrategi og behovene innen næringsutvikling i Buskerud. Dette gjøres gjennom styringsdialogen.

Det skal gjennomføres to regionale styringsmøter i året om det regionale oppdraget. Ansvar for innkalling ligger til fylkeskommunen. Tidspunkt for dette besluttes i samarbeid med Siva og skal føres inn i årshjulet.

I tillegg til regionale styringsmøter kommer evt. Nasjonale styringsmøter for oppfølging av ordningene samlet sett/i nasjonalt perspektiv.

Satsingsforslag og innspill til budsjett

Siva skal sende budsjettinnspill for post 61 til fylkeskommunene samlet innen 26. september, med kopi til Kommunal- og distriktsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Fylkeskommunene (samlet) og Siva blir enige om utarbeidelse av eventuelle satsingsforslag for post 61 omhandlende Sivas næringshage- og inkubasjonsprogram, og leveranser fra Siva i dette arbeidet. Forslaget skal drøftes i nasjonalt styringsdialogmøte på høsten.

Det er i felleskap utarbeidet et årshjul som inkluderer ovennevnte punkt. Årshjulet er felles for Innovasjon Norge Oslo Øst, Siva og Buskerud fylkeskommune og er vedlagt dette oppdraget.

Koordinering, samhandling og deltakelse i regionale utviklingsprosesser

Buskerud fylkeskommune ved administrasjonen ønsker en jevnlig dialog og samhandling med Siva utover de formelle møtearenaene Siva allerede deltar i (som styringsdialogen og partnerskapet for Buskerud). Dette vil kunne gi positive ringvirkninger slik at Siva-operatørene får best mulige vilkår - som igjen vil føre til økt verdiskaping og vekst for næringslivet i Buskerud. Eksempler på temaer for dialog:

- Arbeid med regionale strategier
- Siva-operatørens regionale rolle i forhold til de definerte mulighetsrommene i Menon analysen og regionens muligheter knyttet til den nasjonale satsingen på «Missions»
- Kompetansehevende tiltak for å møte regionens behov best mulig
- Erfaringsutveksling over best practice i andre regioner

6. Rapportering

Rapporteringen til fylkeskommunene baserer seg i hovedsak på Sivas mål- og resultatstyringsystem (MRS-indikatorer på resultat og effekt) og støttende analyser for rapportering på de regionale oppdragene. Rapporteringen skal inneholde regionale prioriteringer og fylkesvis statistikk på resultater og effekter, herunder sysselsettings og verdiskaping samt vise geografisk spredning. I tillegg ber vi om en oversikt som viser hvor bedriftene i programmene blir henvist fra.

Fylkeskommunen ber om at Siva beskriver hvordan de jobber med FNs 17 bærekraftsmål gjennom indikatorene for bærekraft og hvordan dette følges opp mot Siva-operatørene i Viken. For å støtte opp under de regionale føringene, i tillegg til FNs 17 bærekraftsmål, ber fylkeskommunen om at Siva beskriver spesielt hvordan Siva-operatørene i Viken jobber med de politiske utviklingsmålene i regional planstrategi, samt følgende områder:

- det grønne skiftet
- sirkulærøkonomi
- digitalisering i næringslivet
- integrering

Rapporten kan baseres på operatørenes egen beskrivelse av bedrifter i programmene som passer innenfor de nevnte temaene. Dette kan være en verbalbeskrivelse, antall i hver kategori (ekstern/intern) og/eller gode eksempler. Rapporten kan også inneholde kurs, samlinger, kompetanseheving, mm. som operatørene har gjennomført innenfor de nevnte temaene. Beskriv også kort hvordan operatørene møter/jobber med de fem globale og nasjonale trendene beskrevet i kapittel 2 a) samt mulighetsrommene beskrevet i kapittel 1, som ikke dekkes av de fire punktene i avsnittet over. Dette er ikke gitt som ekstraoppdrag til Siva, men er viktig for Buskerud for å kunne innhente mer kunnskap om hvor langt vi har kommet innenfor disse områdene.

- Helseindustri
- Automatisering og robotisering i industrien
- Utvikling av reiselivsnæringen
- Verdiskapingsvekst innen skjermede næringer

Frister

- Siva skal rapportere fylkesvis for foregående års oppdrag innen 1. mars hvert år.
- En utvidet regional årsrapport sendes til Buskerud fylkeskommune innen 15. mai.
- Fylkeskommunen ber også om å få tilsendt Sivas samlede årsrapporter og tertialrapporter.

Som en del av den årlige rapporteringen ønsker fylkeskommunen at Siva gir en muntlig orientering for fylkeskommunen med en vurdering av framtidsutsiktene for fylkets næringsliv ut fra Sivas perspektiv og virkemidler i styringsdialogen og ved behov.

7. Utbetaling av midler

Fylkeskommunen utbetaler midlene uoppfordret for oppdraget til Siva i to terminer:

- den første halvdel av årets ramme innen 1. februar
- den andre, resterende halvdel av årets ramme i august

Midlene skal videreformidles til Siva-operatørene og forskuddsutbetalingen er nødvendig for å unngå likviditetsutfordringer for næringshagene og inkubatorene.

Siva må i god tid før første utbetaling informere fylkeskommunen om hvilken bankkonto midlene skal utbetales til slik at dette kan påføres oppdragsbrevet.

Buskerud fylkeskommune ønsker Siva lykke til med gjennomføring av programmene og ser frem til et fortsatt godt samarbeid.

Vedlegg: Årshjul for 2025 for Siva, Innovasjon Norge og Buskerud fylkeskommune